

Apates honing

Roman

Gilbert Keyzer

Eerste druk © 2022 Gilbert Keyzer

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle personages in deze roman zijn product van de fantasie van de schrijver. Iedere overeenkomst met bestaande dan wel overleden personen berust op toeval.

Deel 1: De redding van Evangelina Rosi

1

Henri speurde het door hem gepachte strandje af. Het lag aan een baai, tussen een rotswand en een houten pier. Het was het enige zandstrandje in het dorp Kentafi en omgeving en bestond uit grove korrels, bij de vloedlijn met kiezels vermengd.

Telkens was hij naar badgasten gerend, die ondanks de harde wind, de parasols tussen de strandbedden wilden openvouwen.

De zon brandde op zijn gebruide bovenlichaam. Hij hijgde lichtjes. Zijn voetzolen gloeiden. Hij trok schelpjes tussen zijn tenen vandaan en veegde zijn handen aan zijn short af. Zweetdruppels rolden onder zijn kakihoedje uit.

Henri had geschreeuwd, fel nee schuddend en met zijn handen korte, zwaaiende bewegingen uitvoerend. Desondanks begreep men hem vaak niet, of deed men alsof. Wellicht was hij nauwelijks hoorbaar, vanwege de ruisende zee, zodat hij eropaf moest om uitleg te geven, de parasols weer in te klappen en vast te knopen.

Tot zijn verontwaardiging zag hij een Duits stel van middelbare leeftijd, waar hij al ter waarschuwing bij langs was geweest, opnieuw het zonnescerm openvouwen.

De wind kwam eronder. De parasol werd opgetild en vloog als een parachute over de strandbedden, werd van het strand af geblazen, scheerde rakelings over geparkeerde auto's heen, buitelde over de asfaltweg, klapte tegen het terrasmuurtje naast de taverne aan en bleef tussen de stamstengels van twee bananenplanten hangen.

Henri repte zich naar de Duitsers, die inmiddels een naastgelegen setje hadden bezet en probeerden de bijbehorende parasol open te klappen.

In sterk verbasterd Duits riep Henri dat zij terstond het strand dienden te verlaten, anders zou hij de politie inschakelen.

De man werd rood in het gelaat en schreeuwde enkele zinnen, waaruit Henri begreep dat hij voor betere zonneschermen had moeten zorgen. Met zwaaiende bewegingen van zijn armen begeleidde hij zijn tirade. De vrouw had de handen in de zijden geplaatst en knikte. Haar jurk flodderde in de wind. Haar mond vormde een halve, benedenwaarts gebogen cirkel.

Henri greep een van hun tassen en keilde die in richting van de weg. De tas plofte in het zand. Klagend en mopperend verdween het stel. De man schudde een vuist. Hij riep dat hij zeker een klacht bij de politie in zou dienen.

Alsof de dorpsagenten van Damalis de moeite zouden nemen hiervoor in actie te komen, dacht Henri laatdunkend.

Hij keek over de badgasten uit, alsof hij een kampopzichter was en hoorde enkelen van hen opmerkingen maken, zonder vast te kunnen stellen of die zijn gedrag tegenover de Duitsers betroffen.

Het kan me niks verdommen wat ze van me denken, vond Henri. Het seizoen is pas begonnen en nou al ben ik dat toeristentuig helemaal zat. Stel je voor dat iemand die parasol tegen zijn hoofd had gekregen! Met walging dacht Henri aan de vrijwel voortdurende stroom badgasten en wandeltoeristen, die tijdens drukke stranddagen zijn taverne binnenkwamen om van het sanitair gebruik te maken. Verschillende keren per dag zag hij zich genoodzaakt er de vloer te dweilen en de urinoirs en toiletten te reinigen, want om de bakken en potten heen lag telkens door urine vochtig geworden strandzand. Wc-brillen en wandtegels zaten onder de strontspetters. Kilo's maandverband viste hij uit de toiletpotten, terwijl er afvalzakjes hingen en er pedaalemmertjes voor waren neergezet. Hij had zelfs een keer een gebruikt condoom aangetroffen. Dat hield vakantievierers voor velen blijkbaar in, zowel mannen als vrouwen: je als beesten gedragen.

Enkele weken geleden sprak hij in zijn taverne met een buschauffeur, die jaarlijks vele honderden toeristen in zijn touringcar tussen hotels, resorts en sirtakifeesten heen en weer reed. Er werd zo fors sangria en rosé gezopen, dat hij na vrijwel iedere terugrit uren bezig was om braaksel op te vegen en weg te spuiten en plekken van de stoelen te poetsen.

Sindsdien hield Henri de alcoholconsumpties van zijn gasten in de gaten. Hij gebruikte hiervoor een programma op zijn telefoon. Wie meer dan vier glazen dronk, kon niets alcoholhoudends meer bestellen. Dit leverde hem nogal wat gescheld en gemopper op, waarbij steevast zijn antwoord luidde, dat het hier een door de politie uitgevaardigde regel betrof.

Henri zag het Duitse echtpaar in een Mercedes stappen, die onder eucalyptusbomen naast zijn pick-up stond geparkeerd en met gierende banden wegrijden.

De wind ging liggen. De laatste golven met schuimkoppen kwamen op het strand af. De lucht droeg zoute druppels en rook naar schelpdieren. Henri meende donkere plekken achter de branding te zien drijven.

Het werd eb. Als de wind opstak en aanlandig werd, zou bij vloed zeewier aanspoelen. Hij liep naar de branding en bekeek de plekken. Wier inderdaad. Aan de einder verschenen witte stapelwolken. Vrachtschepen voeren in beide richtingen aan de horizon voorbij. Een catamaran was op weg naar het nabijgelegen haventje. De eerste trawlers en vissersbootjes voeren het haventje uit. Vanaf de pier stegen meeuwen op, die de vaartuigjes volgden. Het zou droog blijven, de rest van de dag.

Henri en Henriette exploiteerden taverne de Beachmaster, met een naastgelegen terras en het strandje aan de overkant van de weg. Vierendertig ligbedden en zeventien tafeltjes met gaten waar stangen met parasols in stonden.

Henri telde veertien gasten. Hij ging bij ze langs en incasseerde de huur. Het geld borg hij op in een portefeuille die hij uit zijn buiktasje trok. Hij tikte de codes van bestellingen in zijn telefoon en incasseerde opnieuw.

Het was bijna windstil geworden. Enkele badgasten riepen hem aan. Henri maakte met opwaarts wuivende gebaren duidelijk, dat de parasols mochten worden opengeklapt. Hij zag Henriette kromgebogen in de deuropening van de taverne aan de overkant van de weg staan. Ze keek zijn richting uit en verdween naar binnen, met de motoriek van een kreupele.

Beachmaster, stond boven de ingang deur te lezen. 's Avonds knipperde de naam gedeeltelijk in blauwe lampjes.

Henri nam bestellingen op en sjokte door het warme zand. Hij spoelde zijn voeten af onder het strandkraantje, stapte loopplanken op, stak de weg over, onder elektriciteitsdraden vol zwaluwen door en ging via een kralengordijn de schemering binnen. Er kwam spaarzaam licht door kleine vensters boven de bakplaten en in de muur aan de andere kant van de

deur. Een koelvitrine vol flessen bier, water en frisdrank wierp een vaal schijnsel.

Henriette zat voorovergebogen achter een tafel naast de toegangsdeuren tot het sanitair. Zij keek op het scherm van een laptop. Haar lange witte haar hing langs haar gezicht, tot over de tafel heen. Haar lippen dun en strak, haar ogen flets achter brillenglazen.

Achter de bar bevond zich een open keuken. Constantina, een jonge Kretenzische, hield zich er met de bestellingen bezig. Ze droeg het ravenzwarte haar in een staart. Op haar bovenlip groeiden haartjes in dezelfde kleur.

De vrouwen leken zijn binnenkomst niet op te merken.

Henri ging op een barkruk zitten, onder een plafondventilator.

‘Wat was dat nou weer, met die badgasten die je hebt weggejaagd?’ vroeg Henriette, zonder van het toetsenbord op te kijken. Zij sprak snel en ratelend.

‘Ach, Duitsers.’

‘Je stuurt ze weg omdat ze Duitsers zijn?’

‘Nee Jet, ik heb ze weggestuurd omdat ze gevaar veroorzaakten. Heb je die parasol niet zien vliegen?’

‘Daar konden zij toch niets aan doen, Henri? D’r staat nou eenmaal wind vandaag.’

‘Natuurlijk konden ze er wat aan doen, Jet. Als ik ze hun gang had laten gaan, zouden nu zeker de helft van onze parasols zijn weggewaaid.’

‘Je overdrijft. Als je je zo tegen onze gasten blijft gedragen, houden we geen klant meer over. Dan gaan we failliet! Heb je dan je zin? Kunnen we weer terug naar Nederland!’

‘Wie overdrijft hier nou?’

‘We lopen nu al twee keer veertien euro voor de strandstoelen mis. En de consumpties. En wat dacht je van onze goede naam?’

‘Er komen badgasten zat vandaag. Engelsen, Nederlanders, Denen, Russen.’

Henriettes gezicht vertrok van pijn. Voorzichtig ging ze verzitten.

‘Wanneer vervang je nou eens die kapotte buitenlampjes? Heb ik je al zo vaak gevraagd.’

‘Ik kan nergens blauwe lampjes krijgen.’

‘Dat komt omdat je niet goed zoekt.’

‘Ongetwijfeld, Jet, ongetwijfeld.’

Als ik zeg: zoek dan zelf, dan houdt ze de rest van de dag haar mond tegen me. Waarom zeg ik dat dan niet? Omdat ik een goed mens ben en haar geen verdriet wil doen. Nee, ik kan niet tegen die spanning, die ze dan zou oproepen. Ondanks al haar geratel, kan ze beter zwijgen dan ik.

Henriette draaide uiterst langzaam haar gezicht half over een schouder.

‘Hoe laat ga je Rosette ophalen?’

‘Over een uurtje of twee.’

‘Dat is te laat. Dan moet ze op je wachten. Het is minstens anderhalf uur rijden naar Heraklion met die wegwerkzaamheden. En eerst moet je me naar het kuuroord brengen. Dat weet je toch. Waar zit jij met je gedachten? Domme vraag van me, natuurlijk, oliedom. Ik weet precies waar jij met je gedachten zit. Als je dat maar weet.’

Henri keek naar buiten.

Twee stellen met drie kinderen erbij. Als het weer meezat en de wind bleef liggen, zouden vandaag alle plekken worden bezet.

Henriettes geratel werd onverstaanbaar voor hem, als het geraas uit een slecht afgestelde radio.

Twee luidruchtige mannen met naakte bierbuiken, boven zwemshorts uitpuilend, kwamen binnen. Zij groetten en bezochten het sanitair.

‘Zelfs niet het fatsoen om hun monsterlijke uiterlijk met kleding te bedekken’, zei Henri. Hij liep naar het terras, op zoek naar emmer en stokdweil.

Van Henriettes commentaar verstond hij niets.

Deze langwerpige plek telde achttien zitplaatsen. Het was er eveneens schemerachtig, onder een plafond van woekerende wijnranken. Het werd door muurtjes omgeven en liep uit op een perkje met half verdorde bananenbomen. Het leek alsof noch Henriette, noch Henri de moed hadden gehad om deze plek op te knappen en hierdoor de zon er volop toegang te verlenen. Het enige dat hij er had uitgevoerd, was het ophangen van slierten veelkleurige lampjes en het aanbrengen van bolverlichting op de zuilen tussen de muurtjes.

Er zaten nog geen twintig gasten per week. Taxichauffeurs, leveranciers en Damalis Canaris en een van zijn vriendinnen. Vrijwel nooit toeristen.

Aan de andere zijde grensde de taverne aan een winkeltje, waar strandspullen, ijs en souvenirs werden verkocht. Daarnaast stonden enkele panden leeg, afgezien van een winkel, waar vissersspullen werden verkocht. De asfaltweg voerde westwaarts naar een vissershaventje. De andere kant op liep de weg via een opening in de rotswand naar het oosten.

De dikbuiken zaten aan de bar. Ze spraken in een voor hem onverstanebare taal.

Constantina tapte bierpullen vol.

Russen, vermoedde Henri. Vaak nog erger dan Duitsers. Hij nam emmer en stokdweil uit een kast en controleerde de herentoiletten. Slechts spetters op de wc-brillen. De vloeren en de wastafeltjes waren droog gebleven. Stel je voor dat je na toiletgebruik je handen zou wassen, smaalde Henri, de brillen schoonvegend. Henri borg de spullen op en gluurde tussen de mannen door naar Constantina, die sinaasappels uitperste.

Zij glimlachte, keek hem heel even aan, bleef vervolgens haar zwarte ogen op haar werk gericht houden.

Straks, als Henriette naar het kuuroord is, dacht Henri.

In gedachten zag hij hoe zij zich telkens voor hem uitkleedde en zich op bed uitstreckte, op haar buik of op haar rug, al naar gelang hij wilde.

De laatste intieme ontmoeting tussen hen had zich achter de bar afgespeeld, terwijl Henriette boven op bed lag, door een slaapmiddel verdoofd.

Bromvliegen draaiden bliksemsnelle cirkeltjes om elkaar heen. De vliegenstrips, die naast de deur en de bar hingen, zaten vol.

Met de bestellingen op een dienblad verliet Henri de taverne. De kralenslierten sleepten kletterend langs het dienblad. Hij wachtte tot auto's en brommertjes waren gepasseerd en liep het strand op. Nadat Henri de consumpties had afgeleverd, keerde hij naar de taverne terug om de parasol op te halen. Het zonnescherm bleek zodanig beschadigd, dat hij het inklapte en in een vuilcontainer wierp.

De zee was vlak geworden en trok zich terug, sliertjes wier en zwarte stukjes hout achterlatend, badgasten met zich mee lokkend.

De plekken achter de branding leken hem gegroeid.

Als die troep vanmiddag aanspoelt, gaat iedereen er vandoor. Kost ons honderden euro omzet. Ze zijn in staat om het geld voor de huur van hun strandbedden op te komen eisen. Ik geef geen cent terug. De zee is onze vijand geworden. Zou het door klimaatsveranderingen komen, vroeg hij zich af.

Zij hadden na hun eerste jaar, een uitstekend, zonovergoten seizoen achter de rug. Op hun rekeningen stond genoeg om een mislukt seizoen te overleven.

Zij hadden hun restaurant in De Bilt vorig jaar verkocht, onder druk en intimidatie van criminelen, die beschermingsgeld hadden geëist en vanwege de ziekte van Henriette.

Rosette, Henriettes jongere halfzus, wist zeker dat de mediterrane warmte Henriette heil zou brengen.

Henriette leed aan de ziekte van Bechterew. Zij verstarde en verkromde vrijwel zienderogen, door ontstekingen in rug en heupgewrichten, ondanks gebruik van corticosteroiden.

‘Ik kan het werk niet veel langer aan’, had Henriette verzucht. ‘Ik heb de hele dag pijn.’

Braadpannen werden haar te zwaar. Ze gleden haar uit handen. Ze leunde op haar ellebogen, groenten snijdend over aanrechten heen.

‘Ik reis je volgend jaar achterna en kom bij jullie wonen. Laat de schoonmaak en het keukenwerk gerust aan mij over!’ had Rosette geroepen. Zij verklaarde haar baan als manager tegen die tijd op te zeggen. Henriette lachte en huilde van vreugde. Henri wilde het niet hebben. Na enkele bittere ruzies met Henriette had hij toegestemd, omdat hij niet goed tegen haar huilbuien kon. Hij liet sindsdien Rosette de wrok over zijn nederlaag op allerlei manieren merken. Het kon zijn schoonzus niets schelen.

Henriette en hij kenden het dorp Kentafi van hun vakanties op Kreta en hadden de taverne tegen een redelijke prijs kunnen overnemen, mede door bemiddeling van de locoburgemeester en politiecommissaris Damalis Canaris.

Hij zorgde voor een betrouwbare advocaat en een versnelde afhandeling bij de notaris. Een bouwvergunning bleek onvindbaar. Daar zou volgens Damalis niemand in Kreta moeilijk over doen.

Zij hadden hem tweeduizend euro moeten betalen voor zijn diensten.

De corticosteroiden, die Henriette in steeds grotere hoeveelheden innam, brachten destijds nog enige verlichting en daarbij de verwachting, dat het ze zou lukken een Grieks specialiteitenrestaurantje te beginnen.

Na het passeren van de koopakte en het in ontvangst nemen van de sleutels, ruim een jaar geleden, zaten zij op het terras van de Beachmaster aan sparkelende witte wijn.

Zonlicht werd tot vlekken verstrooid, tussen de wijnrankbladeren door.

‘Ik denk dat we het hier gaan redden. Ik weet het wel zeker, dat we het hier gaan redden. Ik heb er gewoon een goed gevoel bij.’

Henri begreep dat zij hiermee zowel het verwachte succes van hun specialiteitenrestaurant bedoelde als hun huwelijk.

Henri had zijn avontuurtjes gehad in Nederland, in bordelen, hotelkamers en studentenflats. Hij had nooit geprobeerd om ze geheim te houden. Zij gedoogde het, omdat zij door haar ziekte nauwelijks nog libido voelde.

‘Proficiat met het realiseren van onze Griekse droom.’ Henri hief zijn glas.

‘Het uitkomen van een droom is het bepaald niet voor me.’

‘En daarnet zei je dat we het gaan redden.’

‘Ja, Henri, dat heb ik inderdaad gezegd. Dat we het gaan redden betekent nog niet, dat het allemaal zo ideaal is. Moet ik je nou alles uitleggen? Voor mij is het geen droom geweest. Het was bittere noodzaak, Henri. Wat hadden we anders gemoeten? Ik dacht dat je dat wel begrepen had.’

‘Waarom ben je zo nukvig? Het is ons feestje.’

‘Ik zou het een feest kunnen vinden, Henri, als ik niet ziek was geworden. Dat ben je blijkbaar vergeten.’

‘Ik denk dat het door stress is gekomen. Je zal zien dat je snel weer de oude bent.’

‘De reumatoloog heeft een diagnose gesteld, Henri. Dat kan je toch niet vergeten zijn? Je zat er nota bene bij, weet je dat niet meer? Of wil je het niet weten?’

‘En wat als hij zich heeft vergist? Ik heb gemerkt, dat je er meer last van hebt, als je gestrest bent.’

‘Het is dus psychisch, volgens jou. Allemaal aanstellerij.’

‘Dat heb ik niet beweerd.’ ‘Indirect dus wel.’

Rimpeltjes verschenen om haar mondhoeken en haar ogen.

‘Hoe kan hij zich vergist hebben? Hij heeft zijn diagnose toch gebaseerd op onderzoek?’ Zij had langzaam gesproken, klonk ineens vermoeid en verbitterd.

‘Ach, Jet. Je weet heus wel wat ik bedoel. We hebben rust hier. Geen last van boeventuig meer. Geen stress meer. Het enige probleem is jouw gezondheid, ik bedoel het gebrek eraan. Je zal zien dat je klachten afnemen.’

‘Morgen ga ik de hele dag zonnen. Zon is goed voor me. Mijn arme botten hebben warmte nodig. Zie jij maar wat je doet.’

‘Zie je nou wel? Zoek de zon op. Ik zal de taverne schoonmaken en de leveranciers ontvangen. Dan kunnen we volgende week open.’

Het interieur van de taverne hadden zij als een ravage aangetroffen. De moed er iets van te maken was hen tijdelijk ontschoten.

Damalis wist hen over te halen, door de koopprijs met tien procent te verlagen en hen te beloven, voor goedkope bouwvakkers te zorgen.

Meer dan een week was Henri bezig, met hulp van door Damalis geronselde werklozen, puin, half vergaan meubilair, waterleidingen, elektriciteitsdraden en afval uit het pand in een container te verzamelen. Zij zagen aan het einde van een werkdag grijs van het stof, trokken hun schoenen uit en bezochten de branding, alwaar zij zich afspoelden.

Stukadoors, elektriciens, metselaars en loodgieters werkten dagenlang langs elkaar heen, zonder veel overleg, zodat sommige klussen opnieuw moesten worden uitgevoerd. De taverne kreeg een nieuw dak. Het sanitair beneden werd vervangen. Keukenapparatuur geplaatst. Op eenhoog kwamen douche en toilet.

Henri betaalde iedereen contant, onder de goedkeurende blikken van de commissaris.

Het pand werd ruw afgewerkt, redelijk gebruiksklaar en bewoonbaar opgeleverd.

De buitenzijde werd niet gerenoveerd. De gevel zag eruit, alsof het gebouw aan een huidziekte leed. Een klus voor volgend jaar, spraken Henri en Henriette met elkaar af.

Henri schilderde de gestuukte muren en hing lampen op.

Ze waren veel meer kwijt dan ze hadden berekend.

In hun restaurant in de Bilt bereidden Henri, Henriette en hun koks vermaarde en zelfbedachte delicatessen, een Michelinster waardig, volgens sommige recensies.

Zij hadden elkaar ontmoet tijdens hun opleiding tot chef-kok bij de Sterklas. Gedurende de tweejarige opleiding wisten zij door individuele prestaties en hun samenwerking meerdere malen hun chefs te imponeren. Na het behalen van hun meester-kok titels waren zij getrouwd.

Op hun huwelijksfeest verzorgden degenen die hen hadden opgeleid een memorabel diner.

Henri en Henriette openden hun restaurant in de Bilt kort daarna, met behulp van het geld uit Henriettes erfenis. Zij waren zo succesvol, dat zij besloten om een eventueel toegekende Michelinster niet te accepteren. Henri en Henriette wilden niet de kans lopen, om die ster, na twijfelachtige beoordelingen, weer kwijt te raken.

Zij hadden gasten ontvangen, aan wie geen eer te behalen viel en waarvan zij vermoedden, dat ze in hun recensies onterecht negatief over de kwaliteit van de maaltijden schreven. Het betrof het soort cultuurbarbaren, wellicht door concurrenten ingehuurd, dat smaakvol en verzorgd opgediende delicatessen met een vork in elkaar prakte en als stampot tussen de kaken schoof.

Het restaurant bevond zich op een locatie vlak bij een snelweg en kon dus vanuit verschillende richtingen eenvoudig worden bereikt. Het trok de aandacht van criminelen.

De spanningen, gepaard gaande met het aansturen van de haute cuisine in De Bilt en de intimidaties van louche bezoekers, had Henriette de laatste maanden niet meer aangekund.

Henri had geprobeerd die rol van haar over te nemen, maar hield er niet van, personeel af te zeiken en tot topprestaties op te jagen. Hij verjoeg twee mannen, die na sluitingstijd binnenkwamen en beschermingsgeld

eisten, met behulp van een enorme koekenpan, waarmee hij ze een paar keer flink mee wist te raken. De daaropvolgende nacht werd hun auto gestolen. En duwde iemand een brandbom door de brievenbus, die vanzelf uitdoofde.

In de Beachmaster bakten Henri en Constantina voornamelijk hamburgers en friet.

Henriette en hij hadden een bescheiden menukaart opgesteld, met zogenaamde Grieks specialiteiten, die zij bij een cateraar bestelden en opwarmden.

Toeristenvoer, vonden zij. Het had weinig met de Griekse of Kretenzische keuken te maken

Het specialiteitenrestaurant was nooit gerealiseerd. Henriette had er de kracht niet meer voor. Zij misten in Kreta verfijnde en geraffineerde smaken. Henriette stichtte met hulp van Henri een kruidentuintje achter de taverne. De opbrengst hiervan voegde zij aan eigengemaakte pasteitjes toe.

Deze pasteitjes vonden gretig aftrek en werden zelfs gekocht door een patisserie eigenaresse, die achter de strandweg haar winkeltje dreef.

Na een paar maanden werden het onderhoud van het tuintje en de productie van de pasteitjes haar te veel. Henri had zijn belangstelling ervoor verloren. Het tuintje raakte door onkruid overwoekerd. Hij spande er waslijnen.

In toenemende mate hielp Henri haar met de dagelijkse verzorging.

Op hun derde avond als eigenaren van de Beachmaster, benaderde hij haar voor het eerst sinds hun emigratie naar Kreta, nadat de zon was ondergegaan.

Onhandig uitgevoerde zoenen, alsof ze kinderen waren.

‘Als je te moe bent, hoeft het niet...’, fluisterde Henri. Hij had op een afwijzing gerekend. Hun laatste intieme ontmoeting dateerde alweer van ruim een jaar geleden.

‘Ik vind het goed. Wees wel voorzichtig, alsjeblieft.’

‘Ik ben toch altijd voorzichtig.’

Henriettes lippen bewogen. Een halve glimlach. Een vlaag van verbittering als een schaduw over haar gelaat. Opnieuw gaf hij haar een zoen, die zij niet beantwoordde.

‘Laten we naar boven gaan.’, stelde zij voor.

Henri keek blij, alsof hij zojuist onverwacht een geschenk in ontvangst had genomen.

Hand in hand klommen ze naar eenhoog. Hij hielp haar met uitkleden.

Voorzichtig ging Henriette zo op de matras liggen, dat zij zo min mogelijk pijn voelde.

Met moeite spreidde zij haar benen. Haar huid voelde strak door de zon.

Ik wou dat hij niet zo’n plichtmatig gezicht trok, dacht Henriette, terwijl Henri bij haar binnendrong. Ze was niet vochtig genoeg. Hij deed haar pijn, ogenschijnlijk zonder het te merken. Henriette kreunde bij iedere stoot. Ze sloot haar ogen.

Straks vraagt hij, of ik het lekker vond, walgde zij.

Henri vroeg niets. ‘O, Jet!’ riep hij. Nadat hij was klaargekomen, draaide hij zich niet van haar af, zoals gebruikelijk, ging op zijn rug liggen en probeerde haar naar zich toe te trekken.

Verstijfd was zij blijven liggen.

Henriette wachtte tot hij sliep, verliet voorzichtig het bed, struikelde en bewoog zich op handen en knieën naar de badkamer. Het kostte haar enkele minuten om zich aan de wastafel overeind te trekken. Zich met een hand eraan vasthoudend, lukte het haar zich te reinigen.

Leunend tegen muren en op de bedrand lukte het haar om de vensterbank in de slaapkamer te bereiken. Uitrustend, keek zij uit over zee en zag rode boordlampjes van vissersbootjes. Haar ruggenwervels en heupgewrichten voelden aan, alsof er gloeiende naalden in werden gestoken, alsof er gewichtjes aan hingen.

Henriette liet zich op bed zakken. Voorzichtig zocht zij de slaaphouding, die haar de minste pijn opleverde.

De Griekse zon brandde na, had haar niet geholpen.

Ik weet zeker dat ze me haat. Ongetwijfeld weet ze dat Constantina en ik...En zelfs zonder haar zou ze dat doen. Jets haat dateert nog uit onze tijd in Nederland.

Ik weet ook zeker, dat ze nog om me geeft.

Het zou best kunnen, dat tegenstrijdige gevoelens een relatie, ons huwelijk, nee, onze verstandhouding op een of andere manier in evenwicht houden.

Duwen en trekken.

Niets dan met toneelspelen, zo brengen wij onze dagen en nachten door. Zelfs tot in onze dromen. Wat moet ik anders? Naar Griekse bordelen. Als ze bestaan. Uiteraard bestaan ze. Geen land zonder bordelen. Geen volk zonder betaalde seks.

Hoelang moeten we de taverne exploiteren, voordat we rijk genoeg zijn om te stoppen?

Henriette heeft het uitgerekend. Ze heeft verstand van financiën. Ik nog steeds niet. Wil ik ook niet. Cijfers zeggen me weinig. Toch weet ik, dat ze haar prognose geheel op aannames heeft gebaseerd.

Was het tien jaar? Tien jaar haalt zij niet meer. Als het zo doorgaat, zit ze binnen een jaar in een verzorgingshuis. Bestaan die op Kreta? Of worden gebrekkigen door familie opgevangen? Ik heb haar ziekte onderschat. Dat komt, denk ik, omdat ik zelf nooit ziek ben geweest.

Henri nam zijn kakihoedje af en veegde met een papieren zakdoek zijn bezwete voorhoofd droog.

Ik hou dit niet nog jarenlang vol. Ze zal steeds meer zorg vragen. Ik heb het afgelopen jaar harder gewerkt dan ooit. Bier en patat naar badgasten brengen. De boel schoonmaken, dag in dag uit.

En als ik ooit genoeg poen zou hebben om te stoppen, wat dan?

Kinderen joelden en schreeuwden bij de landing. Over de heuvelrand achter de taverne verschenen paragliders, op weg naar een veld, een paar kilometer verderop. Drie jonge vrouwen kwamen het strandje op. Zij droegen bikini's, schoudertassen, zonnehoeden en enorme zonnebrillen. Onmiddellijk ging Henri op ze af.

‘Good morning, ladies! How do you do? I have nice places for you!’

Wat een mooie meiden, dacht Henri. Ze roken naar zonnebrandolie. Hij liet ze strandbedden uitzoeken, sleurde er een van een andere set bij, incasseerde de huur en wees ze op geplastificeerde menukaarten. De parasols hoefden niet open. Hij nam hun bestellingen op. Ze betaalden met bankbiljetten.

‘Let me guess. You are Italian.’

‘Si!’ lachten zij. Zij strekten hun bruine benen op de ligbedden. Hun nagels hadden zij in allerlei kleuren beschilderd. Hij merkte dat ze zijn gestalte bekeken.

Henri was begin veertig. Hij droeg geen bril, wel een volle haardos en toonde een strakke buik en gespierde armen. Bijna iedere ochtend zwom hij een paar honderd meter de zee in. Hij voelde dat ze hem nakeken en strekte rug en schouders. Zijn O-benen trachtte hij te maskeren, door zijn knieën zo ver mogelijk naar elkaar toe te draaien. Houterig bewoog hij zich voorwaarts

Henri hoorde ze lachen. Meteen liep hij verder zoals hij dat altijd deed.

Ze lachen me uit. Ze denken, dat ik grappig probeer te zijn. Ach, ze zijn te jong voor me. Het is niet dat ik te oud voor ze ben.

Hun schoonheid had voor hem iets onnatuurlijks. Ze waren bijna te fraai, te volmaakt.

Drie fotomodellen, of actrices. ’s Morgens zien ze eruit als lijken, dacht Henri.

Gloeiend zand, hete loopplanken en warm asfalt onder zijn voetzolen.

Henri zag een logge gestalte in beige politie-uniform de taverne binnengaan.

Locoburgemeester en politiecommissaris Damalis Canaris kwam vrijwel iedere dag langs. Soms bracht hij een vriendin mee, om op het terras een middagmaaltijd te gebruiken. Hij hing Henri’s en Henriettes beschermheer uit en regelde van alles voor ze. Als leveranciers te laat leverden, kregen ze Damalis aan de lijn. De joviale commissaris was gevreesd bij de dorpelingen.

Hij en zijn vriendinnen consumeerden gratis bij de Beachmaster.

Damalis deed Henri denken aan een Turkse Pasja, met zijn snor en dikke buik.

De commissaris zat aan de bar.

Constantina schonk koffie voor hem in. Hij fluisterde iets tegen haar, waarop zij met schrik en afkeuring bij hem vandaan keek.

Damalis lachte.

Henriette lag boven te slapen.

Het was benauwd geworden. De vliegen vlogen langzaam.

‘Kalimera chef Canaris. Laat me drie ladies op het strand bedienen. Dan drinken we koffie’, zei Henri in het Engels.

Damalis knikte. ‘Bedien jij de ladies. Hoe staan de zaken?’

‘Comme si, comme sa.’

‘Ik wil je graag onder vier ogen spreken.’

‘Waarover, commissaris?’

De commissaris zette zijn pet af en depte zijn voorhoofd met een zakdoek. Zijn slecht geschoren kin glom van het zweet.

Hij loerde naar Constantina.

De sinaasappelpers maakt zeurende geluiden. De ventilator roerde in warme lucht.

Henri voelde druppels uit zijn oksels over zijn ribbenkast glijden.

Met een dienblad vol glazen en flesjes verliet hij de taverne.

De Italiaanse schonen hadden hun hoeden en bovenstukjes verwijderd. Het kostte hem moeite zijn ogen van drie paar gebruikte borsten af te houden.

Ze hadden hun zonnebrillen afgezet. Een paar groenbruine ogen en twee paar lichtbruine.

Henri zette twee glazen jus d’ orange en een flesje water op het tafeltje. Hij kreeg een bescheiden fooi.

‘Where are your boyfriends?’

‘We don’t have any!’ riep een van hen. De anderen lachten. Ze klaptten hun handpalmen tegen elkaar.

Henri wentelde het dienblad op een handpalm. ‘I can be your boyfriend.’

Ze keken hem onbewogen aan. De wind speelde met hun haren.

Henri schrok van hun zwijgen, van hun koele ogen. Hun gezichten stonden strak.

Wat kon hij anders doen, dan zich omdraaien en maken dat hij wegkwam?

Het zou toch eeuwig zonde zijn, als die drie lesbisch waren, dacht Henri, bij hen vandaan lopend, zonder zijn loophouding te forceren.

Ik heb het onhandig aangepakt. Ik had ze een foldertje over de Samariakloof of een rondreis per jeep moeten geven en aanbieden om als gids mee te gaan. En dan nog, wat moet ik met drie vrouwen? Dat is zelfs mij te veel.

Ooit was hij met twee meisjes in een hotelbed beland. Ze hadden voornamelijk aandacht voor elkaar gehad.

Henri hoorde de Italiaanse vrouwen roepen. Hij verstond ze niet en dacht: ik word uitgescholden. Misschien wel voor aap met m'n kromme benen. Ik heb mezelf voor schut gezet. Die bedien ik niet meer.

Vanuit zijn ooghoeken zag Henri dat badgasten hem wenkten. Hij ging ernaartoe en nam bestellingen op, ondertussen naar het trio loerend, dat zich op de buik had gedraaid

Hij kreeg het gevoel dat ze hem in de gaten hielden.

Zouden het mystery guests zijn?

Het komende gesprek met de commissaris had hem nerveus gemaakt. Damalis had zijn gebruikelijke jovialiteit niet getoond. Zou er alsnog bureaucratisch gedonder zijn ontstaan bij de aankoop van het pand? Wilde hij meer geld?

Henri tikte met het dienblad ritmisch tegen zijn hoofd.

Damalis en Henri waren op het terras gaan zitten. Henri had een shirt aangetrokken en veegde dode insecten en verdorde wijnbladeren van het tafeltje.

Constantina bracht koffie, glaasjes ouzo en flesjes water.

‘Alles goed met de familie?’ vroeg Henri.

‘Uitstekend. Ik word binnenkort voor de vierde keer grootvader.’

‘Gefeliciteerd. Breng mijn gelukwensen over aan je dochter.’

Damalis knikte. Hij zette zijn pet op.

‘Komt er een nieuwe burgemeester?’

‘Als het aan mij ligt niet.’

‘Het lijkt me druk, zo'n dubbele baan.’

‘Ik ben bijna dag en nacht bezig voor de inwoners van Kentafi. Ik doe het met passie, als een echte Kretenzer.’

Ze keken naar hagedissen, die tussen de stronken van de wijnranken door flitsten.

‘Ik heb een klacht over je gekregen, Henri.’

‘Van een toerist uiteraard.’

‘Nee, wel van een buitenlander, maar het is geen toerist.’

Damalis nam zijn pet af en zwaaide ermee naar vliegen. ‘Je hebt vanmorgen een Duits echtpaar van het strand gestuurd. Op ruwe wijze, zo hebben ze mij verteld. Je hebt met hun tassen gesmeten, tegen ze geschreeuwd.’

‘Ze volgden mijn aanwijzingen niet op. Ze veroorzaakten gevaar.’

Damalis knikte. Henri zag niets van de gebruikelijk vriendelijkheid in de lichte ogen van de commissaris.

‘Ik ben door hen een parasol kwijtgeraakt.’

‘Die Duitser heet Wegelein. Het is een architect en projectontwikkelaar. Hij is hier om te onderzoeken of Kentafi geschikt is om er vakantievilla’s te bouwen. Je begrijpt hoe belangrijk dit voor ons kan worden. Meer dan de helft van de dorpingen zit werkloos thuis. Er zouden winkels, tavernes en werkplaatsen bij komen. En even verderop een nieuw zandstrand. Heel veel banen: bedienend personeel, schoonmaaksters, reisbureautjes, verhuur van paragliders en dat soort zaken. Heel wat welvaart voor ons. En dat dreig jij nu te bederven.’

Henri was geschrokken. Hij klokte het glaasje ouzo achterover.

‘Wat wil je dat ik doe? Mijn excuses gaan maken?’

Damalis knikte. Hij dronk het flesje water leeg en veegde zijn snor af aan een mouw.

‘Ik ga me niet verontschuldigen. Hij heeft zich onverantwoord gedragen.’

‘Ik wil dat je excuses gaat maken, Henri. Ik herinner je eraan dat voor dit pand waarschijnlijk nooit een bouwvergunning is afgegeven. Het zou vervelend zijn als het moest worden afgebroken en jullie nergens anders terecht kunnen.’

Damalis had op zachte toon gesproken. Zijn gezicht stond zeer ernstig. De ogen leken op te lichten in de schemer onder de wijnranken.

‘Zou hij zijn project werkelijk stoppen vanwege mij?’

‘Hij kan bijna overal op Kreta terecht. Sterker nog, hij onderzoekt meerdere locaties.’

‘Hij kan verrekken, wat mij betreft, die rotmof.’

‘Dat zou dan het einde van de Beachmaster betekenen. Wat zonde, na zoveel moeite.’

Henri keek Damalis aan, kon diens blik slechts eventjes verdragen.

Don't fuck with Damalis, dacht Henri. Dat had hij een visser horen beweren, die driemaal per week vis kwam leveren. Hij voelde zijn keel droog worden.

‘Ik zal bij hem langsgaan.’ Zijn stem klonk schor.

‘Ik reken erop’, zei de commissaris. Hij noemde een adres, stond op, zette zijn pet op en verliet het terras.

Henri zag hem in zijn dienstauto stappen en weggrijden.

Hij vroeg zich af of Damalis zijn dreigement waar zou maken. Hij zou zijn gratis consumpties kwijtraken. Nou en? Wellicht kon hij overal in de omgeving gratis bij tavernes en cafés langs. Henri besloot hem niet te tarten.

Me vernederen voor die mof! Als er een nieuw zandstrand komt, kunnen we de boel wel sluiten. Of zou het juist drukker worden? Volgens mij ken ik die plek. Het is een kiezelstrand, even voorbij het haventje. Het zal afgegraven worden. Er zal strandzand worden gestort. Een strand, exclusief voor bewoners van vakantievilla's. Die komen uiteraard nooit deze kant op. Friet en hamburgers kunnen ze overal krijgen. Hoeveel zou dit pand bij verkoop opleveren? Bitter weinig. De gevel ziet er niet uit. Bovendien is de huizenmarkt op Kreta ingestort. En voor een pand zonder bouwvergunning krijgen we alleen iets voor de grond waar het op staat.

De klagelijk klinkende stem van Henriette haalde Henri uit zijn overpeinzingen. Hij verliet het terras.

Vooroverleunend op haar werktafel keek Henriette hem verwijtend aan.

‘Straks kom ik te laat. Je schiet ook nooit eens op!’

‘Heb je alles bij je?’

‘Natuurlijk niet, sufferd! Mijn reistas staat nog boven. Moet ik nou echt iedere keer alles voorkauwen?’

Henri spoedde zich de trap op. Met de tas keerde hij terug.

‘Laten we maar gaan dan.’

Hij gaf haar een hand. Langzaam en kromgebogen, zwaar leunend op een wandelstok, schuifelde ze naast hem de taverne uit, naar de auto.

‘Ga je meteen door naar het vliegveld?’

Henri hield het portier voor haar open.

‘Uiteraard. Waarom zou ik eerst terugrijden?’

Ongeduldig wachtte hij, tot zij zich op de bijrijdersstoel gewerkt had. Hij wierp haar tas en wandelstok op de achterbank.

Het ergerde hem, dat hij zich had vergist. Hij wilde ’s middags Constantina benaderen, was helemaal vergeten dat hij Rosette op moest halen. Met haar in huis zou er van vrijpartijen met de Kretenzische wellicht niets meer terecht komen.

Chagrijnig stapte hij de pick-up in en startte.

De voorruit zat onder de gom van eucalyptusbomen. Hij sproeide en liet de ruitenwissers heen en weer bewegen, zodat een smurrie ontstond die de ruit vrijwel ondoorzichtig maakte en waarin de wissers vastliepen. Mopperend sprong Henri de auto uit. Hij haastte zich de taverne in en kwam eruit tevoorschijn met een doek en een fles spiritus.

Constantina verliet het strand, alwaar zij bestellingen had opgenomen. Ze groette hem kort en glimlachte, trok en passant met een hand heel even haar jurk tot boven haar dij omhoog. Zij droeg geen onderbroek. Henri poetste verwoed, hierbij de aanwijzingen van Henriette negerend.

Ze heeft niets kunnen zien, wist hij zeker.

‘Hoe moeilijk is het, om kartonnen tegen de ruiten aan te zetten?’ vroeg zij, nadat hij weer was ingestapt. ‘Je bent toch ook zo onhandig.’

Hoe moeilijk is het om eindelijk eens je bek dicht te houden, had hij willen antwoorden.

‘De laatste keer dat ik dat deed, werden ze kletsnat van de regen.’

‘Dan had je ze op tijd weg moeten halen. Wat ben je toch weer onpraktisch.’

Van ergernis had hij een hap uit het stuur willen nemen en die keihard tegen de voorruit willen spuwen. Met hoge toeren reed hij de weg op.

‘Waarom rij je zo woest? Je lijkt wel een Griek. Straks klappen we ergens tegenaan!’

‘Je had toch haast?’

Henri schakelde naar een lager toerental.

‘Wees je alsjeblieft een beetje aardig tegen Rosette? Niet dat kille gedoe van je?’

‘Ik neem haar meteen mee naar de slaapkamer.’

‘Doe niet zo flauw. Ik meen het. Ik wil dat ze zich welkom voelt. Is het zo moeilijk om eens een keertje aardig te zijn? Ze komt hier naartoe om ons te helpen, ben je dat vergeten?’

‘Maak je geen zorgen. Ik zal haar uiteraard gastvrij en met alle egards ontvangen.’

Henriette zuchtte.

Het kuuroord lag in een industriële wijk tussen heuvels boven Kentafi. Het bestond uit kubusvormige, witgepleisterde gebouwen, met een tuin vol agaven en laurieren er omheen.

Henri hielp Henriette de auto uit.

Een medewerkster in lichtgroen uniform verliet de receptie en duwde een rolstoel in hun richting. Zij groette hen en stelde zich voor.

Henriette liet zich in de rolstoel zakken. Henri duwde haar tas en wandelstok in de handen.

‘Nou Jet, een goeie tijd dan maar. Tot overmorgen. Ik hoop dat het helpt.’

Henriette hield haar gezicht schuin, omdat zij een zoen verwachtte.

Henri knikte naar haar en liep naar de auto.

‘Gaat dat zo tegenwoordig? Krijg ik niet eens meer een kus? Kan zelfs dat er niet meer van af?’

Zuchtend draaide Henri zich om.

‘Zo kom ik inderdaad te laat.’

Hij boog zich voorover en zoende haar vluchtig. Zij sloeg magere armen om zijn nek.

‘Dank je voor de kuur’, fluisterde Henriette. ‘Je moet je van mijn gemopper niet te veel aantrekken. Ik ben een ouwe zeur. Als de pijn weg is...’

Wanneer zal die voorgoed weggaan, dacht Henri. En zelfs dan, zou dat werkelijk iets wezenlijks tussen ons veranderen?

‘Geen dank.’

Henri maakte zich soepel uit haar omhelzing los en draaide zich van haar af. Hij hoorde Henriette met de vrouw praten.

Henriette sprak heel redelijk Grieks. Henri niet.